

RELIGIEUSE KONSEPTE IN DIE POËSIE VAN SHEILA CUSSONS, P.W. BUYS
EN BREYTEN BREYTENBACH: 'n VERGELYKENDE STUDIE

deur

JOHANNA A. GELDENHUYS, Hons.B.A.,T.H.O.D. (P.O.K.)

Verhandeling voorgelê vir die graad Magister Artium in
Afrikaans-Nederlands in die Fakulteit Lettere en Wysbegeerte aan
die Potchefstroomse Universiteit vir Christelike Hoër Onderwys.

STUDIELEIER: PROF. J. VAN DER ELST

MEDELEIER: PROF. M.C.A. SEYFFERT

POTCHEFSTROOM

1990

DANKBETUIGING

My opregte dank aan almal wat regstreeks en onregstreeks bygedra het tot die totstandkoming en voltooiing van hierdie verhandeling:

my studieleier, prof. J. van der Elst en medeleier, prof. M.C.A. Seyffert, vir al die hulp, leiding, raad en motivering;

Wouter en Karrie Grönum vir hulle gasvryheid;

André, my man, vir sy ondersteuning en hulp op al die ander gebiede om die studie moontlik te maak;

my dogters, Sue-Marie, en Christina vir elke keer se begrip vir "wag-asseblief-net-'n-rukkie";

die Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing vir geldelike bystand.

Geldelike bystand gelewer deur die
Instituut vir Navorsingsontwikkeling
vir hierdie navorsing word hiermee
erken. Menings in hierdie werk uit-
gespreek of gevolgtrekkings waartoe
geraak is, is dié van die outeur en
moet nie aan die Instituut vir
Navorsingsontwikkeling toegeskryf
word nie.

INHOUDSOPGAWE

1. Inleiding	1
1.1 Probleemstelling	1
1.2 Oorsig van vorige navorsing	11
1.3 Afbakening van die ondersoekgebied	12
1.4 Metodologie	13
1.5 Verloopsplan	14
2.1 Algemene kenmerke van religie en godsdiens	16
2.1.1 Lewe en dood	26
2.1.2 Die siel	28
2.1.3 Sonde	29
2.1.4 Gebed	29
2.1.5 Samevatting	31
2.2 Religieuse aspekte in die letterkunde	32
2.3 Dogmatiese konsepte en die Zen-Boeddhisme	39
2.3.1 Die Rooms-Katolieke geloof (godsdiens)	41
2.3.1.1 Die verering van Maria en gebed	45
2.3.1.2 Die sakramente	48
2.3.1.3 Rites, seremonies en gebruike	50
2.3.1.4 Die beoefening van mistiek	51
2.3.2 Calvinisme (Protestantisme)	54
2.3.3 Boeddhisme	59
2.3.3.1 Die leerstellings	61
2.3.3.2 Zen-Boeddhisme	68
2.3.3.3 Tantriese Boeddhisme	74
2.4 Voorlopige samevatting	76

3. Religieuse konsepte in die poësie van S. Cussons	78
3.1 Rooms-Katolieke kenmerke aanwesig	80
3.2 Mistici, heiliges en heilige ordes	82
3.3 Mistiek	87
3.4.1 Die rol van vuur	97
3.4.2 Vagevuur	105
3.5 Die rol van Maria	112
3.6 Gebedsbeoefening	119
3.7 Die sakramente	120
3.7.1 Eucharistie	121
3.7.2 Die heilige Mis	126
3.7.3 Die doop	129
3.7.4 Die bieë (skuldbelydenis)	129
3.7.5 Die oliesel	132
3.8 Aanduidings van allerlei ander Roomse gebruike	132
3.8.1 Latyn as kerktaal	132
3.8.2 Angelus	132
3.8.3 Kerklike feesdae	133
3.8.4 Selfkastyding	133
3.9 Voorlopige samevatting	133
4. Calvinistiese konsepte in die poësie van P.W. Buys	135
4.1 Christelike kenmerke teenwoordig	135
4.2 Die soeke na God en mistieke belewing	136
4.3 Calvinistiese verwysings	141
4.4 Die rol van die kruis	148
4.5 Lewe, dood en onsterflikheid	155
4.6 Voorlopige samevatting	160

5. Religieuse konsepte in die poësie van Breytenbach	161
5.1 Die bundeltitel	162
5.2 Die titelblad	165
5.3 Bundelindeling	166
5.4 Die soeke na die godheid	173
5.5 Dood en lewe	182
5.6 Ander Boeddhistiese kenmerke	198
5.7 Voorlopige samevatting	203
6. Slotsom: 'n Vergelyking van die religieuse konsepte soos vervat in die poësie van die drie digters	204
6.1 Bevinding: verrykingsaspekte in die Afrikaanse Letterkunde	214
7. Synopsis	217
8. Bibliografie	219

Nie

Die grootste heiliges weet dit goed:
die lang reis van die siel geskied
nie met die haas van die heldersien nie
maar sku oor die klippers voet vir voet.

Sheila Cussons